

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1936
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' - ΕΤΟΣ Α' - ΑΡΙΘ. 24
ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΑΡΧ. 200.000
ΑΘΗΝΑΙ 24 ΙΟΥΝΙΟΥ 1944
ΤΟ ΦΥΛΛΟ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΚΑΙ ΘΕΑΤΡΙΚΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΣ
ΓΡΑΦΕΙΑ: ΠΕΙΡΑΙΩΣ 13 - ΑΡ. ΤΗΛ. 52-011
ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ Ο "ΗΛΙΟΣ"
ΤΥΠΟΓΡΑΦ.: ΚΑΡΟΡΗ ΙΙ - ΑΡ. ΤΗΛ. 22-555

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΘΕΑΤΡΙΚΗ - ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΥ ΜΑΣ ΚΟΣΜΟΥ
ΕΚΔΟΣΙΣ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΙΣ ΔΗΜ. ΠΕΡΑΝΤΖΑΚΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΘΑΝΑΣΗΣ ΤΣΟΓΚΑΣ
ΕΠΙ ΤΗΣ ΥΛΗΣ ΣΩΤΟΣ ΚΛΗΜΗΣ
ΑΙ ΣΤΗΛΑΙ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ ΑΝΟΙΚΤΑΙ ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗ

ΘΕΑΤΡΙΚΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΠΙΣΩ ΑΠ' ΤΗ ΜΑΝΤΡΑ

Τού διαλεχτού συνεργάτου μας κ. ΑΤΤΙΚ

90ν
Ενώ δούρα δέν είχαν ήδη την πρώτη «Μάντρα» της όσου Μεθώνης, όφειλλο να την περιγράψω.
Συνάντησες λοιπόν και τον έαυτό μου. Τι ήταν η πρώτη «Μάντρα» Αττικής; Ο Κλέων άπαντα:
Πολλές σκηνές, όληνη μορφή και άρεστη παρουσίαση.

- #### Σ' ΑΥΤΟ ΤΟ ΦΥΛΛΟ
- Πίσω απ' τη Μάντρα, αναμνήσεις του κ. ΑΤΤΙΚ
 - Υπαιθρος, χρονόγραφο του κ. Δ. ΜΠΟΓΡΗ
 - Η «Σοβαρότητα» του κ. ΑΛΕΚΟΥ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ
 - Η Γαλαρία, εδαιμολογία του κ. Π. ΠΑΠΑΔΟΥΚΑ
 - Παγελάδες που κλείνουν στο φως, μυθιστόρημα του κ. Δ. ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗ
 - Η Θυσία, αίσθηματική νουβέλα της κ. ΧΟΥΛΑΣ ΣΤΗΒΕΝΣ
 - Η Φαύστα, του κ. ΓΙΑΝ. ΣΙΔΕΡΗ
 - Τό θέατρο πρόξας, κριτική του κ. Β. ΣΑΜΠΑ
 - Τό μουσικό θέατρο, κριτική του κ. ΑΠ. ΜΑΓΓΑΝΑΡΗ
 - Θεατρικές αλευτέες, σατιρικοί στίχοι, οχόλια, θεατρικά ανέκδοτα, κομπανίες, ρεπορτάζ γύρω από τό θέατρο, κινηματογραφικά νέα και άλλα ενδιαφέρουσα ποιήματα κ.λπ.

Ένα βόλινο παράπρημα — σκηνή, ύψους 6 ή 7 μέτρων και διάπλα η αλλόποστα — έστρωσε. Ήθελε να φέρει, ή ποίηση, παράπρημα να ένα φτωχικό διάστρο σπείρα με ζωγραφισμένα πορτοπαράφρα έκτός από ένα παρόμοιο στο τόξο, όπου τό ταμείον και μία ελληνική μπαλόντοποστα (!) από τόδε θεατής και την άλαχρία, ή και ήν κερφή έρηννη, πάναν από την πόρτα ένα κλονή με μία σορόδα αντί που λισό, που μαυροπόστα την εκμητρος καταγορή μου. Ως γνωστόν, οι Τριτογενές έβαλαν την αρεβία στο κλονή και τραγουδούσαν. Είς δέ τό μπαλόντι, άκουσμαίμενος με τό άριστο του χέρι, στα χάλκελα και κινούρα πρός τά έξω, ένας Αττικ με... άγγελικό χαμόγελο, που έκανε με τό δέξι του μάς χειρονομία ύποδοχής σάν να έλεγε: Πάραστε μέσα! μη φοβήσθε! δέν θα σας φάω! Ένώ από μέσα του

ΑΣΤΕΡΙΑ ΤΟΥ ΧΟΡΟΥ

Η διεθνούς φήμης χορεύτρια ΕΛΙΤΑ που εμφανίζεται στις νέες της χορευτικές δημιουργίες με τον παρτεναρ της χορευτή και χορογράφου κ. Φρίτς Φλερό στο θέατρον «ΕΡΜΗΣ»

ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

Ο Κ. ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΠΠΑΣ

ΕΝΑ ΚΑΘΕ ΒΑΘΜΑΔΑ ΥΠΑΙΘΡΟΣ

Τού κ. ΔΗΜ. ΜΠΟΓΡΗ
Τό κοριτσόπουλο, με τό γαλάνα μάτια, τό ήλιοκομένο πρόσωπο και τό ξανθά μαλλιά, εισέβαλε χαρούμενο στο καμπαριόν της φίλης πρωταγωνίστριας. Έρχοταν από την έσοχή κι έφερε μαζί του την μωροδιά του θυμαριού και του πευκού, την άλιμυρά της θάλασσας, την δροσιά του υπάπτου, κι όπως τον κερμάδα, όταν άνοιγοιτα διάπλατα τό παράθυρο της κάμαρας που παίζει καρδιά ή συντροφιά, δίκωνε ή όρρηπας τόν διληπτοισμένο από τό κύνθη και τους κηνούς τόν τριγύρων άγέρας, και ζωογονούντα οι ποίτες και άπομονούν για λίγο τό κέρση, την καούρα και τις άλλες αθλιότητες που σέρνει μοιραίως μαζί του τό παινίδι, έτσι και τό καμπαριόν, τό κοριτσόπουλο που γύρισε από την έσοχή, άόρατος, μόλις μπήκε, την ούχτηση για τους κριτικούς και τους συγγραφείς μας που κόντευε όλοος εκεί μέσα να μάς άφινισεί.
— Λέγε, Νάτα, τά πέρασες καλά...
— Όθαι! Έξπια 15 μέρες στην ύπαιθρο!
— Είχες συντροφιά;
— Τόν παππού και την γιαγιά και μία γριά υπηρέτρια.
— Άπό τρέφω;
— Όχι, καί σπουδαία πράγμα τού. Άπάνω κάτω όπως κι εδω. Άλλά έξουροσάτκα, άνέντιμσα, ζαναθρήκα τόν έαυτό μου. Τό συμπασθητικό στομάχι, με τό τοξοειδή λεπτά κελλά και τό κιονάτα όντια, άνοιγο κίνει τώρα για να μάς περιγράψω πράγματα που μάς άναστατώνουν, μάς κινεί... Μάς μιλάει, σε έποχή που δέν μπορούμε καλά καλά να πάμε όσαστε τό Παγκράτι, που είμαστε καταδικασμένοι, από την πλημμελή συγκοινωνία, να διαγράφουμε κάθε μέρα την ίδια δουλειά — από τό σπίτι μας στην ψωμιά ή τόν υπακάλη κι ύστερα σπιτι μας — μάς μιλάει, λέγω, για τό σιγανό τραγοδι της θάλασσας στις φεγγαρόλουστες ρουκές νύχτες, για ήλιοθαλιέματα και φαρσάρες στο άραξόβλι, για πρώηνουσε με τόν παππού σε θερσιμένα χωράφια, για μούρα που μάζευε μονάχη της από την μουριά, για μία κατοικούλα, την Άράπη, που τάιζε με τό χέρι της ή γιαγιά της.
Μαρτύριο Έρδς Έξετάσεως!
Είχαμε κρεμασθή όλοι στο κελλά του χαριτωμένου αυτού έρεφαστάτου και ζήταγμε, σάν κολασμένοι, και να πιάκομα για τόν παράδεισο, που μόλις άφισε για' αυτήν την ύ-

Η ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΑ ΜΑΣ ΣΟΒΑΡΟΤΗΣ

Τού κ. ΑΛ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ
Έδω πέρα, λοιπόν, έχουμε παρξήγησει κατά τρόπον τραγικόν την λέξι «σοβαρότης». Νομίζουμε δέ ότι ένας κύριος που θέλει να λέγεται «σοβαρός» έχει την υποχρέωση να κηλοφορή με κατεβασμένα τά μουτρα, με τά φρύδια έννομένα, με ρυτιδωμένο τό μέτωπο και με τά χείλη σφιγμένα έπιμείλως, μήν, τίχη και τού ξεφύγει κανένα χιμογέλο. Γιατί ό «σοβαρός» κύριος έπ' ουδέν λόγω έπιτρέπεται να χαμογέλαση. Όφειλει να είναι κατοσφής, γουσουζής, μοιρζούζουφλης και γουορζίκιος. Θα τόν όπτε να κάθεται στην πρώτη σειρά του θεάτρου και να παρακολουθή μία κωμωδία ή μία έπιπέωρησι, όπως άκριβός θα παρακολουθούσε και έναν έπινοχίδειον λόγον. Μπορεί στη σκηνή να συμβαίνουν πράγματα διασκεδαστικότητας και να λέγονται έξυπνάδες καταπληκτικές. Ό σοβαρός κύριος άδιαφορεί. Τά χείλη του έχουν έσο νηθίοι και να χιμογέλαν και τά μάτια του λισώ από τό μουσικα ή προσβωστικά γυαλιά του — οι περισσότεροι εκ των «σοβαρών» κυριών φοράνε και γυαλιά — παρακολου-

ΕΚΚΛΕΚΤΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΕΧΕΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ Ο ΗΘΟΠΟΙΟΣ ΝΑ ΚΑΝΗ ΠΡΟΣΘΗΚΕΣ ΣΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΕΝΟΣ ΕΡΓΟΥ Ή ΟΧΙ;

Απαντούν οι κ.κ. Π. ΠΑΠΑΔΟΥΚΑΣ, ΑΛ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΣ και Κ. ΜΑΥΡΕΑΣ

Ο κ. Π. ΠΑΠΑΔΟΥΚΑΣ
Κατ' αρχήν βέβαια δέν τό έχει. Γιατί ό ηθοποιός δέν είναι τίποτ' άλλο παρά ό εκτελεστής του έργου ενός συγγραφέως. Πολλές φορές όμως ό ηθοποιός, που ζωντανεύει ένα όλοο, βόισκει αόθωρητα μερικά φράσεις πολύ πετυχημένες που προσθέτει στο κείμενο και που προθύμως θα υπέγραφε και ό πνευματώδστερος συγγραφέως, γιατί τό έργο του κερδίζει. Άπό την άποψη αυτή, ή πνευματική συνεργασία του ηθοποιού με τόν συγγραφέα συγχορείται. Δυστυχώς όμως, οι περισσότεροι ηθοποιοί, ιδίως στο έλαφρό θέατρο, τό παρακάνουν. Άντι ν' άρκεσθούν σε μία — δυό έπιτυχίες φράσεις τό βόησαν, συνεχίζουν αυτό τό βόηλι κάθε μέρα, και πάντα κάτι προσθέτουν. Και πολύ συχνά οι προσθήκες εινε τέτοιες, ώστε να διαστρέφουν έντελώς τό κείμενο του συγγραφέως και να μήν έχουν καμμία σχέση με τό όλοο. Αυτό γίνεται προς ζημίαν του έργου. Έπί πλέον όρβι σπάνια, εν τή ρύμη του αυτοσχεδιασμού, προσθέτουν χοντροκοπής και βανουσότητες, οι όποιες φορτώνονται, φυσικά, στη ράχη του συγγραφέως. Γιατί ό θεατής δέν μπορεί να έξηγηται τό μέρος του κειμένου εινε υπεύθυνος ό συγγραφέως και για τό ό αυτοσχεδισμών ηθοποιός. Συμβαίνει ακόμη και κάτι άλλο: Οι ηθοποιοί που έχουν έτοιμότητα πνεύματος εινε λίγοι. Υπάρχουν όμως και πολλοί που δέν έχουν προσησθη με γιάδιμορ, και θέλοντας άποσθηπότε να βάλουν τά «όδικά τους», εκστομίζουν κουνταμάρες, τις όποιες πάλι φορτώνονται ό άτυχής συγγραφέως.
Τό συμπέρασμα εινε ότι ό ηθοποιός μπορεί να κάνει μερικά έπιτυχίες προσθήκες — δέν υπάχει και τρόπος να τόν άπαγορευθή — αλλά πρέπει να έχη συναισθησι του μέτρου και να περιορίζεται σ' αυτές. Όταν όμως προσθέτη άδικάσως, αυτό γίνεται κωμωδία και άνωποφορ για τό θεατή και ζημιά και την ίδιο τόν ηθοποιό και τό έργο, που καταντά παραφορτωμένο και άνασφο. Εινε έπισημώσι π. χ., ότι ένας θεατής που την είδε στην προμήρια και την ξαναβλέπει ύστερα από ένα μήνα, φωνάζοντας λέει: — Τη χαλάσανε...
Και τρίτη φορά δέν την άνοβλέπει.

ΣΧΟΛΙΑ ΑΝΕΥ ΣΧΟΛΙΩΝ

ΤΟ «ΜΟΝΤΕΡΝΟ ΣΠΙΤΙ»

Ένα από τά όμορφότερα ελληνικά έργα, τό «Μοντέρνο Σπίτι» τό «Μοντέρνο σπίτι», που άνεβασε τό θέατρο Μανδίο, δέν εινε τήν τίχη που έπρεπε να έχη.
Τό πρόγραμμα ήτο μοιραϊόν όδίοι ό πρότασι των έλλήνων εθνομορφών ό Μωραϊτίνης, όταν τού εξητήθη τό έργο συναισθησι του μέτρου και να περιορίζεται σ' αυτές. Όταν όμως προσθέτη άδικάσως, αυτό γίνεται κωμωδία και άνωποφορ για τό θεατή και ζημιά και την ίδιο τόν ηθοποιό και τό έργο, που καταντά παραφορτωμένο και άνασφο. Εινε έπισημώσι π. χ., ότι ένας θεατής που την είδε στην προμήρια και την ξαναβλέπει ύστερα από ένα μήνα, φωνάζοντας λέει: — Τη χαλάσανε...
Και τρίτη φορά δέν την άνοβλέπει.

Ο Κ. ΑΛ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΣ

Νομίζω όχι. Δέν θέλω, βέβαια, να πώ ότι δέν υπάρχουν ηθοποιοί που ζώνουν πραγματικώς υοστικώτατες προσθήκες. Συνήθος όμως κι αυτοί μεχοι να βροτίν μία καλή προσθήκη, να νουν δέκα άνόπτες. Πάντως όπος και να έχη τό πρόγραμμα, προσθήκη, καλή ή κακή, είναι πάντα ενοχλητική για ένα συγγραφέα. Γιατί είναι φριχτό να σου άποδίδουν μία κωσταμάρα που είλε ό τάδε ή ό δένα ηθοποιός. Όπως επίσης είναι τούλάσκον ενοχλητικό να σου άποδίδουν μία έξυπνάδα που την είλε κάποιος άλλος.

Η ΠΡΟΤΙΜΟΤΗΣ

Παράπονα πολλά ηθοποιών έφθασαν εις τά γραφεία μας διά τό ζήτημα τού προβαδισματος εις τά όνόματα των καλλιτεχνών.
Η διεθνήσις του «Καλλιτεχνικού Κόσμου» δήλωσ ότι ουδέν προτιμωσι έχει, και θεωρούσα όλους τους καλλιτέχνους τόν όποιον είναι φίλη, άξίους πάσης τιμής, δέν πρόβαίνει εις την κατά σείσαν άναγραφήν των όνομάτων του συγκροτήματος κατά διάκριση άξίας.
Τούτο άς είναι άρεκτόν δια τούς φίλους κ. κ. ηθοποιούς, οι όποιοι θα έπρεπε να έπαναν να προσπονά των άν έσκεπτόν ότι τήν διάκριση άξίας την δίδει ή σκηνή και όχι οι στήλα μας έφημερίδος.

ΕΚ ΠΑΡΑΔΡΟΜΗΣ

Θεωρούμεν λίαν έπάνωγιες να έπανορθώσμεν έναν τυπογραφικόν άρβελιαν παρεσφύσασαν εις τάς θεατρικώς εδίδησις του τελευταίου μας φύλλου, Πράγματι, εις τό συγκροτήμα τού «Πελαγία» έμ τυπογραφικώ σφάλματι άνεγορήθη αντί του όνόματος του νέου ηθοποιού κ. Μπαζ, τό όνομα του γνωστού πρωταγωνιστού τού «Ρέξ» κ. Μυριή, τόν όποιον παρακαλούμε να θεωρήσει τό σφάλμα τούτο ως τυπογραφικόν άμάχημα και μόνον.

